

เอกสารประกอบการบรรยาย

องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น กับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านอาหาร

ท้องถิ่นเพื่อประชาชน

เรียบเรียงโดย

เภสัชกรประชาสรรณ์ แสนภักดี

หัวหน้างานประสานรัฐและท้องถิ่น

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น

www.prachasan.com

แผ่นความจริง(Fact Sheet)

สถานการณ์การคุ้มครองผู้บริโภคในเมืองไทย

ภก.ประชาสรรค์ แสนภักดี M.P.H. CMU

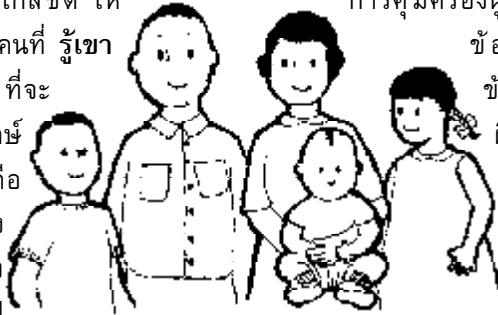
ผู้ประสานงานเครือข่ายองค์กรผู้บริโภคจังหวัดขอนแก่น

<http://www.glocalization.org>

e-mail: glocalization@thailand.com

วันอาทิตย์ที่ : 28 เมษายน 2545 เวลา 13.00 น.

ปัจจุบันสถานการณ์การคุ้มครองผู้บริโภคในเมืองไทย นับว่าอยู่ในสภาวะแห่งการเปลี่ยนแปลง ข้อมูลต่อไปนี้ เป็นสิ่งที่ผู้บริโภคไทยต้องติดตามอย่างใกล้ชิด ให้ ความสำคัญ และไม่นิ่งเฉย ทำตัวเป็นคนที่ รู้เขา รู้เรา รู้เท่า รู้ทัน รู้กัน รู้แก่ พร้อม ที่จะ เป็นครอบครัวแห่งการพึ่งตนเอง พิทักษ์ สิทธิของตนเอง และชุมชนต่อไป นี้คือ ความจริง (Fact)*กฎหมาย คุ้มครอง ผู้บริโภคล้ำสมัย **สิทธิผู้บริโภค มีเพียง 5 ข้อเท่านั้น ซึ่งน้อยเกินไป

อันประกอบด้วย ๑)สิทธิที่จะได้รับข้อมูลข่าวสาร ๒) สิทธิจะมีอิสระในการเลือก ๓) สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัย ๔) สิทธิที่จะได้รับการชดเชย ๕)ได้รับสัญญาที่เป็นธรรม *** ประชาชนผู้ บริโภคโดยส่วนใหญ่ ไม่รู้สิทธิ ของตนเองว่ามีอะไรบ้างจึงไม่เกิดการตระหนัก *** ผู้บริโภค ไม่แสดงบทบาท และหน้าที่ของตนเอง อย่างเต็มที่ เช่น ไม่ ประเมินสินค้าหรือบริการ ไม่ร้องทุกข์ ไม่รวมตัวกัน ไม่มีจิต สาธารณะ ไม่นึกถึงสิ่งแวดล้อม *** หน่วยงานที่รับผิดชอบ การคุ้มครองผู้บริโภคในเมืองไทย มีจำนวนมาก ทำให้การ ดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคเกิดความยุ่งยาก ซับซ้อน *** องค์กรผู้บริโภคในเมืองไทยยังมีจำนวนน้อย ทำให้การทำ งานขาดพลัง การต่อสู้จึงมักจะเป็นฝ่ายเสียเปรียบเสมอมา *** ผู้ประกอบการขาดจิตสำนึกไม่ยึดปรัชญาของการคุ้มครองผู้บริโภคที่ว่า "อาหารที่ให้เพื่อนบ้านนั้นควรสะอาด ปลอดภัย และถูกอนามัย" *** ปัจจุบันผู้บริโภคมีทางเลือก ในเรื่องข้อมูลข่าวสารมากขึ้น เช่น การมีสายด่วน ผู้บริโภค ของหน่วยงานต่างๆ อาทิ สายด่วน อย.-1556 สายด่วน สุขภาพ-1669 สายด่วนสคบ.-1166 สายด่วน พาณิชยราคา- 1569 ผู้บริโภคจึงมีที่พึ่งทางข้อมูลมากขึ้น *** ในด้านการ ศึกษา ในโรงเรียนทุกระดับยังไม่มียุทธศาสตร์ เรื่อง การคุ้มครองผู้บริโภคโดยตรง สิ่งที่ควรจะเป็นคือ การกำหนดให้ มีวิชาเรียนทางด้านคุ้มครองผู้บริโภค (Consumer Protec-

tion) *** สීමීමී ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐ ๑๑ ๑๒ ๑๓ ๑๔ ๑๕ ๑๖ ๑๗ ๑๘ ๑๙ ๒๐ ๒๑ ๒๒ ๒๓ ๒๔ ๒๕ ๒๖ ๒๗ ๒๘ ๒๙ ๓๐ ๓๑ ๓๒ ๓๓ ๓๔ ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘ ๓๙ ๔๐ ๔๑ ๔๒ ๔๓ ๔๔ ๔๕ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๔๙ ๕๐ ๕๑ ๕๒ ๕๓ ๕๔ ๕๕ ๕๖ ๕๗ ๕๘ ๕๙ ๖๐ ๖๑ ๖๒ ๖๓ ๖๔ ๖๕ ๖๖ ๖๗ ๖๘ ๖๙ ๗๐ ๗๑ ๗๒ ๗๓ ๗๔ ๗๕ ๗๖ ๗๗ ๗๘ ๗๙ ๘๐ ๘๑ ๘๒ ๘๓ ๘๔ ๘๕ ๘๖ ๘๗ ๘๘ ๘๙ ๙๐ ๙๑ ๙๒ ๙๓ ๙๔ ๙๕ ๙๖ ๙๗ ๙๘ ๙๙ ๑๐๐

ทางออกของการคุ้มครองผู้บริโภคในเมืองไทย

๑) การปรับแก้กฎหมายให้ทันสมัยมากขึ้น โดยเฉพาะ การเร่งให้เกิดองค์การอิสระ มาตรา 57 ตามรัฐธรรมนูญ ใหม่ ๒) ผู้บริโภคไทยต้องออกมารวมตัวกันเป็นองค์กรในระดับ ต่างๆ เช่น ระดับหมู่บ้าน ชุมชน ตำบล อำเภอ จังหวัด ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ เพื่อการต่อรอง เพื่อการ เคลื่อนไหวเพื่อผู้บริโภค โดยประสานงานกันเป็นเครือข่าย ๓) รัฐจะต้องจัดให้มีข้อมูลสาธารณะ ที่เป็นประโยชน์ ต่อ การคุ้มครองผู้บริโภค เช่น ข้อมูลราคาสินค้า ข้อมูลผลวิเคราะห์ คุณภาพสินค้า ข้อมูลรายชื่อผู้ประกอบการที่ ทำ ผิดกฎหมาย รวมทั้งกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับผู้บริโภค อาจจะ ทำในรูปแบบของ CD วิทยุ หรือ ระบบเสียงผ่านโทรศัพท์ (Audiotext)

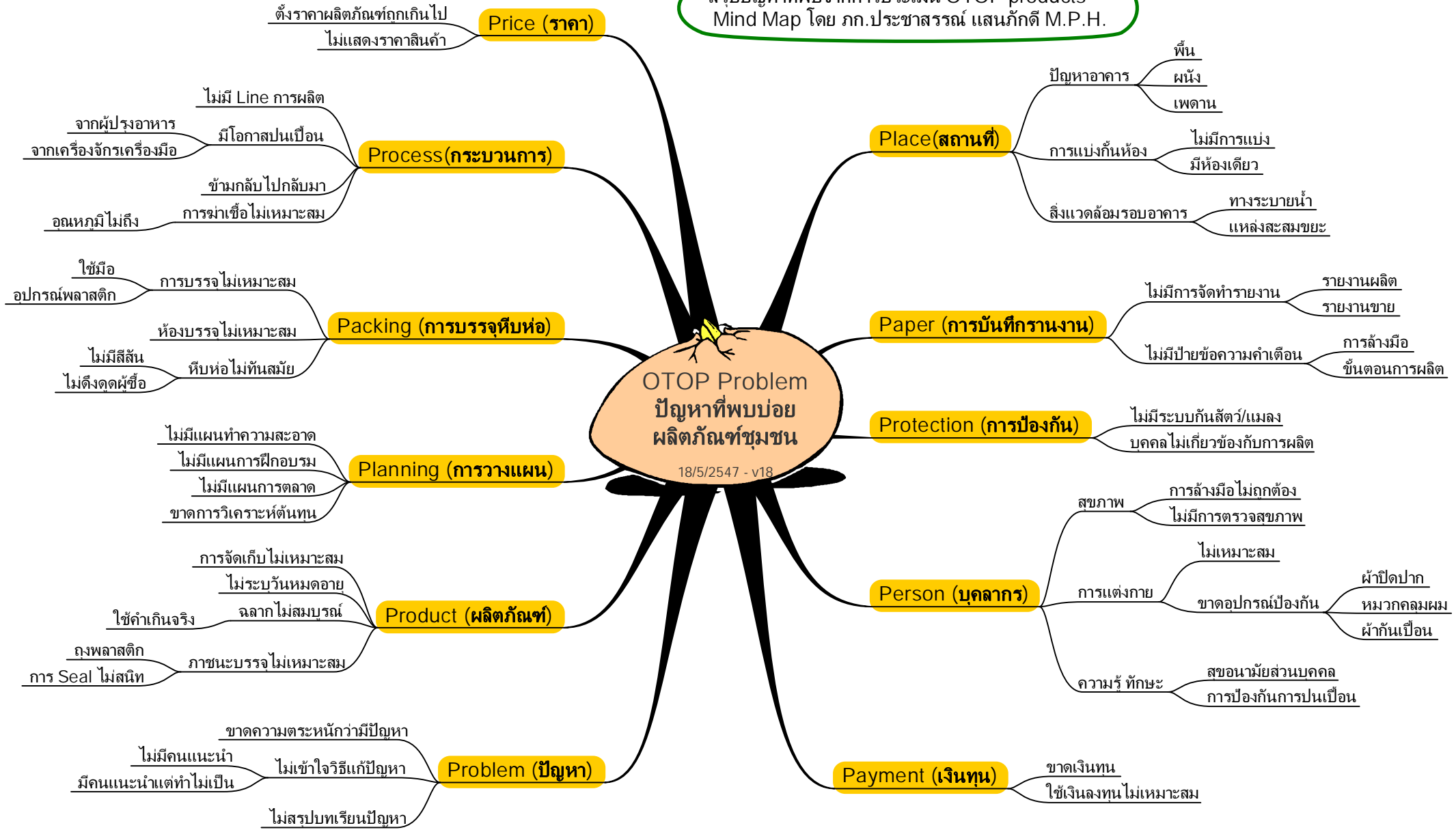
๔) ผู้ประกอบการต้องไม่เอากำไร เป็นตัวตั้ง ต้องยึดมั่น ในเป้าหมายของการคุ้มครองผู้บริโภคร่วมกัน คือ การมี "ความปลอดภัย เป็นธรรม และประหยัด" ๕) สื่อมวลชนจะต้องแสดงความมุ่งมั่นในการคุ้มครองผู้ บริโภคมากกว่าเดิม เช่น การจัดผังรายการวิทยุ โทรทัศน์ เรื่องของการคุ้มครองผู้บริโภค ให้อยู่ในช่วงเวลา ที่มีผู้ฟัง หรือชมจำนวนมาก เช่น ช่วงเย็น (Prime time) ๖) ต่อไปนี้ใครทำผิดเราจะต้องรวมตัวกันกีดกัน สินค้า ให้ออกไปจากท้องตลาด ต้องไม่ซื้อมาใช้ หรือบริโภค ๗) เราต้องร่วมกันกำหนดวันไม่ซื้อ (Buy Nothing Day) เพื่อลดการบริโภคในช่วงวันเทศกาล ต่างๆ ทั่วประเทศ

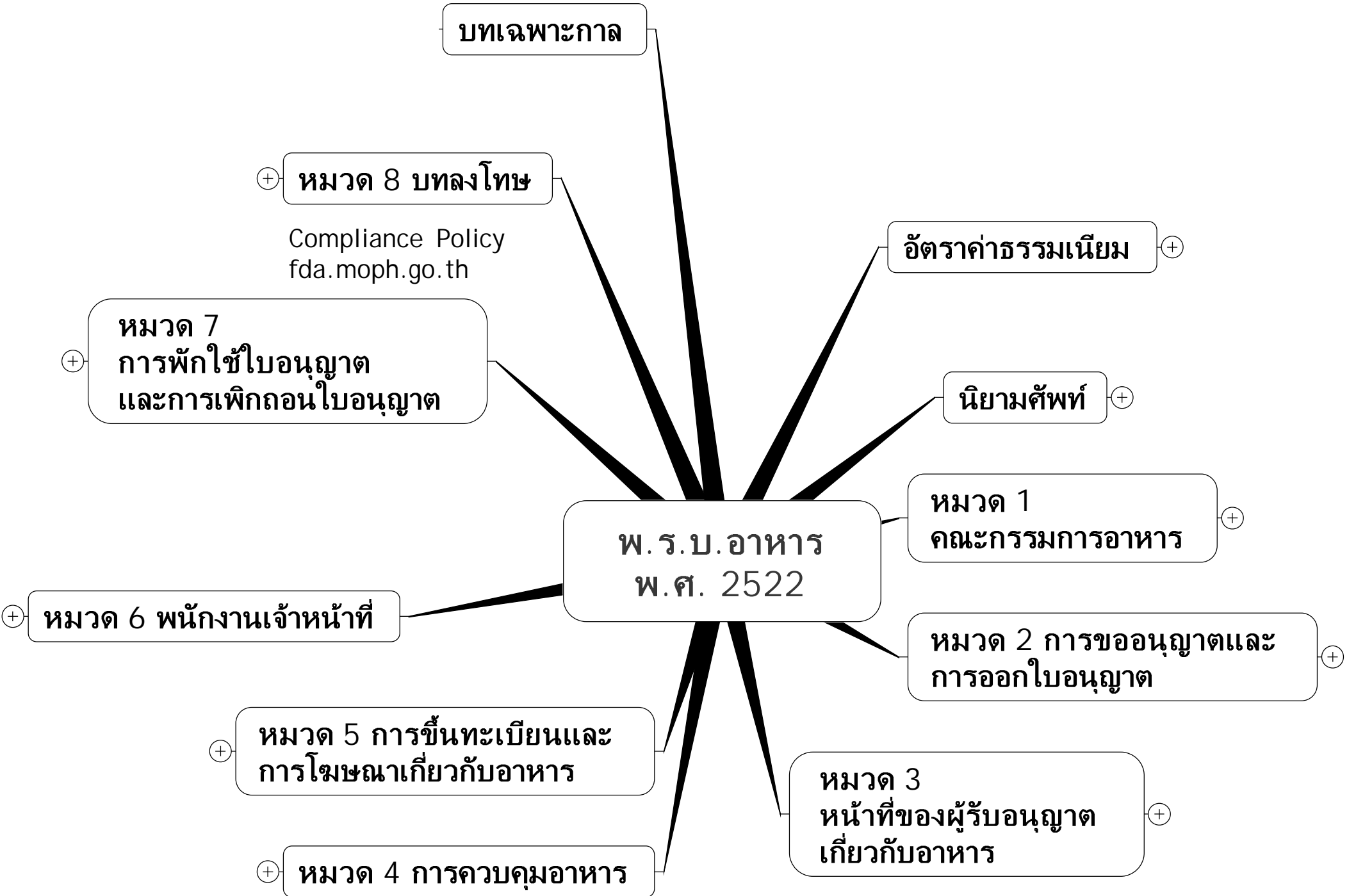
"ไม่มีคำว่าสายเกินไปสำหรับการเริ่มต้นในสิ่งที่ ถูก ต้อง และดีงาม" พบปัญหา วันนี้ เราจะไม่นิ่งเฉย จะออกมาบอกสังคม ให้รับรู้ที่เราเป็นคนหนึ่งที่มีปัญหา ไม่ยอมให้ใคร มาหลอกได้ง่ายๆเหมือนที่ผ่านมา ตั๊ปปณ. โทรศัพท์ จดหมาย E-mail หรือแม้ แต่ การ ร้องทุกข์ ด้วยตัวเอง เราก็จะ ทำ เพื่ออนุชนรุ่นหลัง ที่จะตามพวกเรามา เพราะว่า

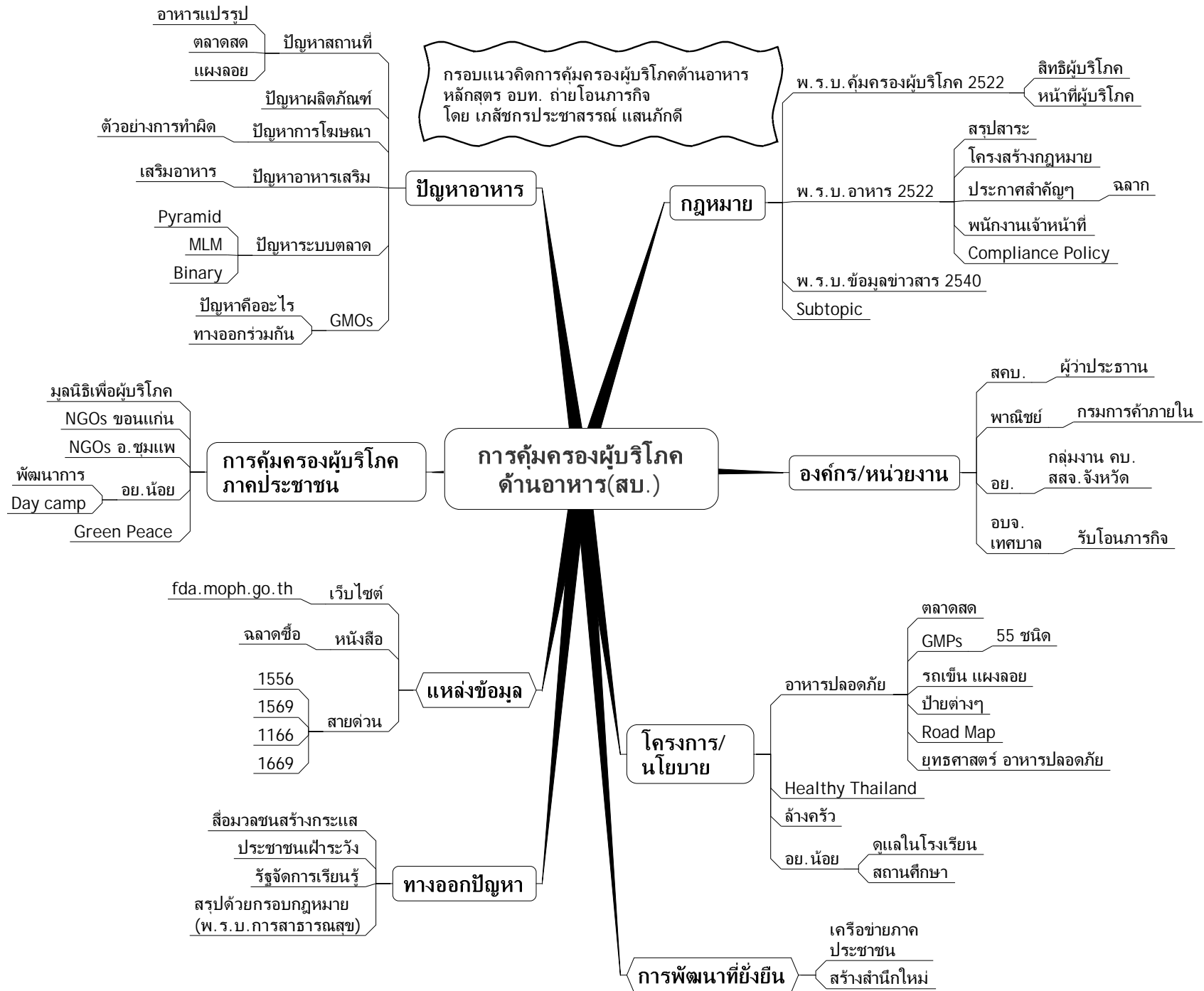

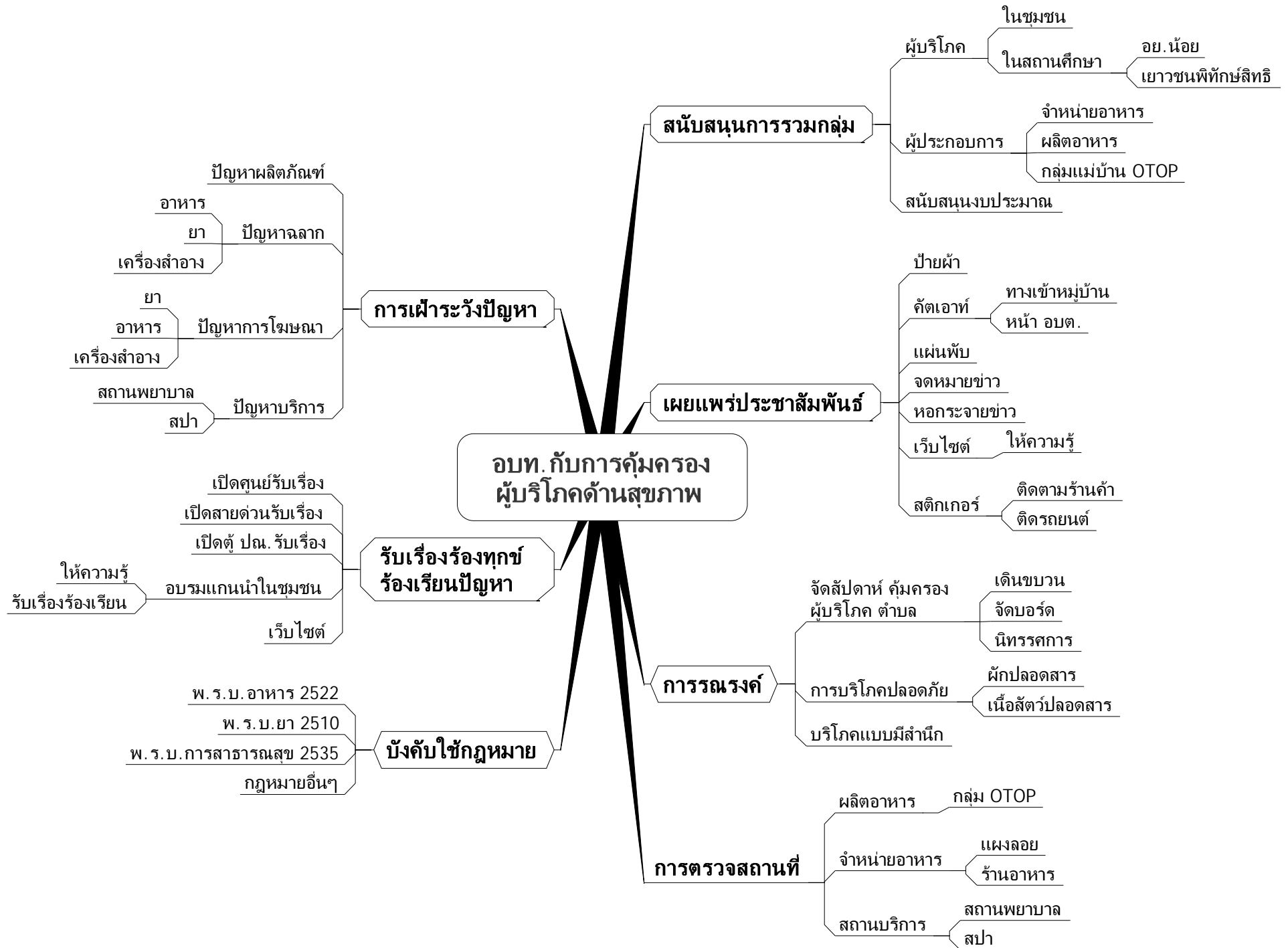
"สังคมดีไม่มีขาย อยากรู้ได้ต้องร่วมสร้าง"

สรุปปัญหาที่พบจากการประเมิน OTO products
Mind Map โดย ภค.ประชาสรรค์ แสนภักดี M.P.H.

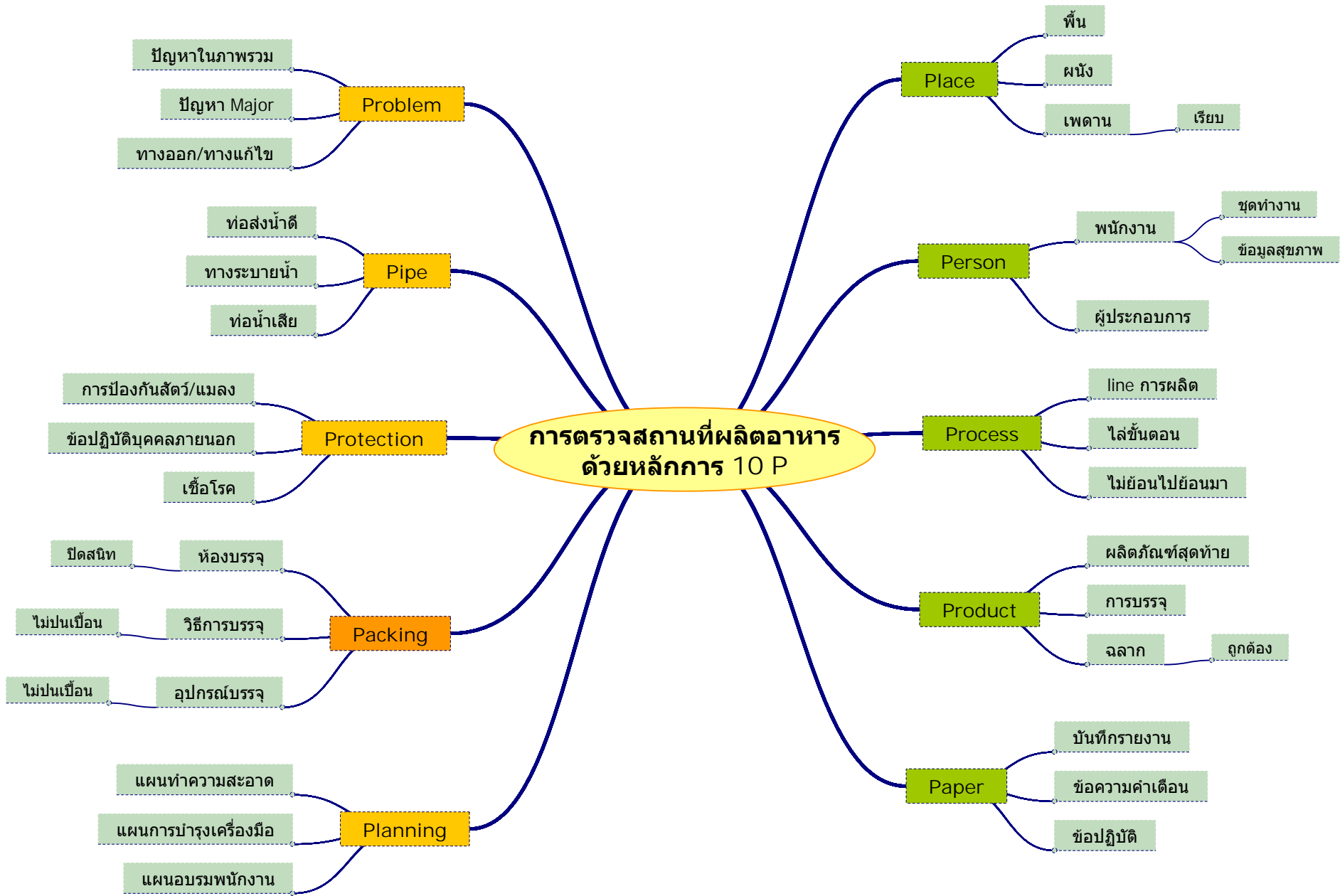

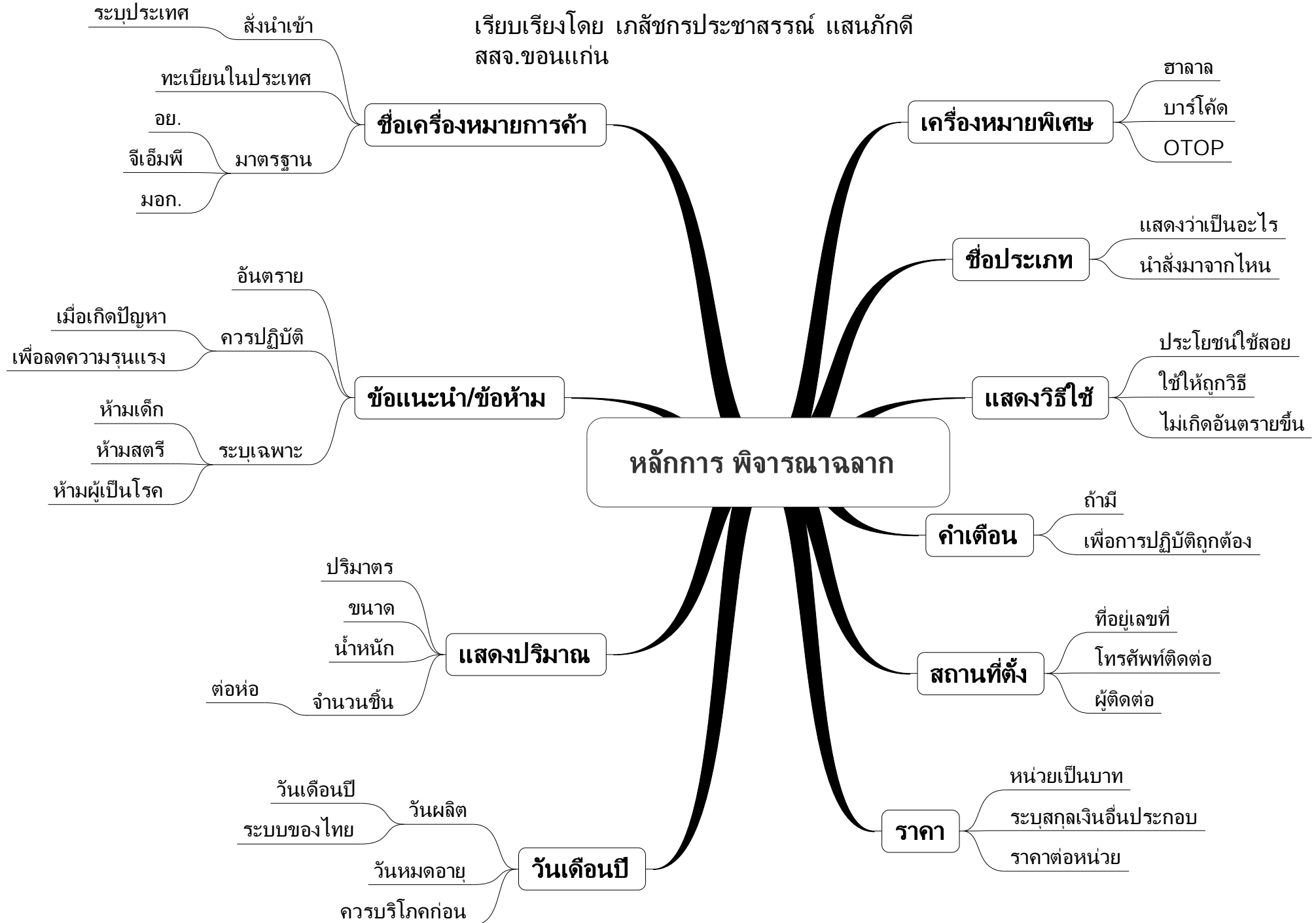

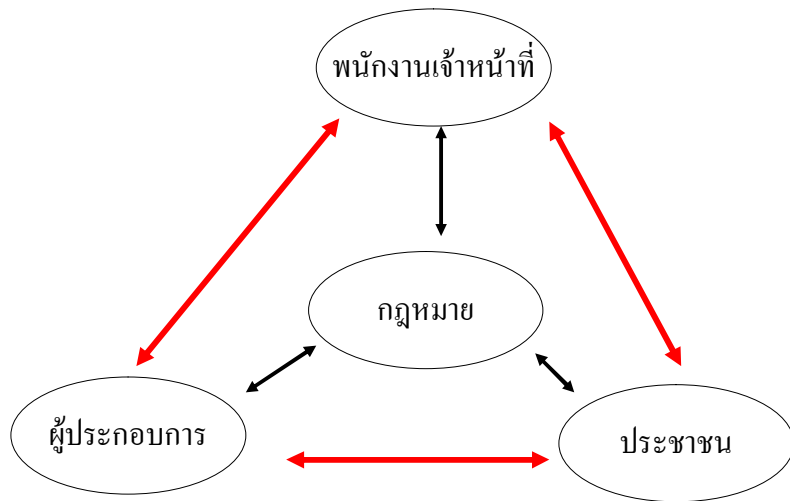

หลักการ 10 P สำหรับการตรวจสอบสถานที่

ภาพอุดมคติของการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ

เจ้าพนักงาน

- ฝ่ายปกครอง
 - ต้องกำหนดให้มีระเบียบวิธีปฏิบัติ ที่ชัดเจน เพื่อเป็นกรอบในการปฏิบัติหน้าที่สำหรับเจ้าพนักงาน
 - ต้องมีคุณธรรม และปฏิบัติหน้าที่ต่อประชาชนตามกฎหมายด้วยความเสมอภาค ความยุติธรรม ความรับผิดชอบ และเอาจริงเอาจัง
 - การปฏิบัติตามกฎหมายของเจ้าพนักงาน สามารถตรวจสอบได้

ตัวบทกฎหมาย

- ต้องกระจายอำนาจไปสู่ “ราชการส่วนท้องถิ่น”
- เน้นหลักการ **PPP-Polluter Pay Principle**
- มาตรการกำกับดูแล > มาตรการควบคุม
- เน้นสิทธิมนุษยชนด้านสิ่งแวดล้อม
- มีความชัดเจนในเชิงปฏิบัติ

เจ้าพนักงาน

- ฝ่ายวิชาการ
 - ต้องพัฒนามาตรฐาน หลักเกณฑ์ ที่เหมาะสม (**appropriate technology**) ในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาสาธารณสุขสิ่งแวดล้อมได้
 - ต้องพัฒนาเครื่องมือ เทคนิควิธีการตรวจวัดตามมาตรฐานที่กำหนด
 - ต้องมีความซื่อสัตย์ ยุติธรรมและเอาจริงเอาจังในการปฏิบัติหน้าที่ทางด้านวิชาการตามกฎหมาย

P ผู้ประกอบการ

- ต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องกฎหมายอย่างเป็นเหตุเป็นผล
- ต้องมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อสังคมในการประกอบกิจการให้เป็นไปตามกฎหมายที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชน
- ต้องให้ความร่วมมือกับเจ้าพนักงาน ในการแก้ไขปัญหาด้านสาธารณสุขสิ่งแวดล้อมและปฏิบัติตามกฎหมาย ขณะเดียวกันต้องต่อต้านเจ้าพนักงานที่ปฏิบัติงานโดยทุจริตหรือโดยมิชอบ

0-1661-8579

glocalization@thaiaind.com

www.prachasan.com

เกอ็ชกรประชาสรรรณั แส่นภักดี

ประชาชน

- ต้องมีความรู้เรื่องกฎหมาย และสิทธิ หน้าที่ตามกฎหมาย
- ต้องมีส่วนร่วมในการพิทักษ์สิทธิการสาธารณสุขสิ่งแวดล้อมของชุมชนระดับท้องถิ่น โดย
 - การเลือกสรร ผู้บริหารระดับท้องถิ่นที่มีคุณภาพ
 - การร้องทุกข์ หรือ ร้องเรียนต่อเจ้าพนักงาน เมื่อพบว่ามีการฝ่าฝืนกฎหมาย
 - การเฝ้าระวัง และตรวจสอบสภาวะสิ่งแวดล้อมของชุมชน
 - ให้ความร่วมมือกับเจ้าพนักงานในการควบคุมดูแลปัญหาสาธารณสุขสิ่งแวดล้อม

- Place
- Person
- Process
- Protection Product
- Packing